

Bollettino n. 1010

Brillante successo degli aerosiluranti davante alle coste algerine

Un cacciatorpediniere e due piroscafi per 17.000 tonn. affondati

Il Quartier Generale delle Forze Armate com-

muniche:
In Tunisia combattimenti locali svoltisi nella zona settentrionale hanno avuto esito a noi favorevole; un tentativo attacco nemico nel settore meridionale è stato stroncato dal fuoco dell'artiglieria. Tre apparecchi britannici risultano distrutti dalla caccia dell'Asse.

Nostre formazioni di aerosiluranti al comando del maggiore Casini Gabriele da Montesavino (Arezzo), capitano Graziani Giulio Cesare da Affile (Roma), capitano Zucconi Giuseppe da Spignano di Pola, capitano Spezzalerri Mario da Torre Annunziata, tenente Avalle Michele da Cuneo, attaccavano a nord est di Algeri un grosso convoglio scortato. Un cacciatorpediniere tipo »Jervis« raggiunto da due siluri, affondava immediatamente; due piroscafi per complessive 17.000 tonnellate, colpiti in pieno, colavano a picco; un altro cacciatorpediniere ed un mercantile da 7000 tonnellate venivano gravemente danneggiati.

Aerei italiani bombardavano navi alla fonda nella rada di Algeri provocando violenti esplosioni. Su Cagliari e Palermo formazioni di velivoli avversari hanno lanciato ieri numerose bombe colpendo edifici pubblici ed abitazioni civili; accertati sinora circa 200 morti e qualche centinaio di feriti a Cagliari, tre morti ed otto feriti a Palermo.

Sei dei velivoli nemici sono stati abbattuti: tre nei pressi di Palermo dalle artiglierie contraeree italo-tedesche; due al largo di Capo Spartivento ad opera della nostra caccia in violenti scontri; uno da cacciatori germanici poco a sud della Sardegna.

Presso S. Maria Castellabate (Salerno) sono stati raccolti tre componenti l'equipaggio di un aereo inglese caduto in mare.

Nota al Bollettino n. 1010:

Nella brillante azione degli aerosiluranti, di cui il bollettino di oggi, si sono distinti anche i seguenti piloti:

Tenente Ciripiani Roberto da Firenze; tenente Bargania Francesco da Foligno; tenente Faggioni Carlo da Carrara; tenente Ammannato Porthos da Roma; tenente Vinciguerra Pasquale da Catania; tenente Borrelli Ernesto da Cragnano (Napoli); tenente Giannone Vincenzo da Catania; sottotenente Salvatore Luigi da Rieti; sottotenente Sponza Ottone da Trieste; sottotenente Scandarbullo Vittorio da Pianica (Venezia); maresciallo Mantovani Carlo da Ostallato (Ferrara); maresciallo Tomeucci Tommaso da Venezia; maresciallo Di Gennaro Pasquale da Aversa; sergente maggiore Roschini Italo da S. Maria degli Angeli (Perugia); sergente maggiore Teotato Corrado da Baggino (Siracusa); sergente maggiore Vitali Giovanni da Cesena (Forlì); sergente Haessely Walter da Torino.

Vojno poročilo št. 1010

Sijajen uspeh letalskih torpednikov pred alžirsko obalo

En rušilec in dva parnika s 17.000 tonami potopljene

V Tunisu so se krajevni spopadi, ki so potekali na severnem področju, končali za nas ugodno; poskusni napad sovražnika na južnem odseku je izjalovil topniški ogenj.

Osni lovcu so uničili tri britanska letala.

Naše skupine torpednih letal pod poveljstvom majorja Casinija Gabriella iz Montesavina (Arezzo), kapitana Grazianija Giulia iz Affile (Rim), kapitana Zucconija Giuseppea iz Spignana (Pola), kapitana Spezzalerrija Marija iz Torre Annunziata in poročnika Avalleja Micheleja iz Cuneo so napadle severnozhodno od Alžira velik konvoj, ki je plul v spremstvu. Rušilec »Jervis«, ki sta ga zadela dva torpeda, se je takoj potopil; dva parnika s skupno 17.000 tonami, ki sta bila zadeta v sredo, sta se takoj potopila; še en rušilec in trgovski parnik s 7000 tonami sta bila hudo poškodovana.

Italijanska letala so bombardirala v pristani-šću Alžira zasidrane ladje in povzročila strahovito eksplozije.

Na Cagliari in Palermo so skupine sovražni-kovih letal vrlele večeraj številne bombe in zadete javna in zasebna poslopja; doslej je bilo ugotovlje-nih okoli 200 mrtvih in nekaj sto ranjenih v Ca-gliariju, 3 mrtvi in 8 ranjenih v Palermo.

Šest sovražnikovih letal je bilo sestreljenih: 3 blizu Palermo po italijansko-nemškem protiletal-skem topništvu, 2 blizu rta Spartivento po naših lovcih v silovitih spopadih, 1 pa po nemških lovcih malo južno od Sardinije.

Pri kraju S. Maria Castellabate (Salerno) so našli tri člane posadke z angleškega letala, ki je padlo v morje.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1010:

V sijajnih nastopih letalskih torpednikov, o ka-terih poročila današnje vojno poročilo, so se odliko-vali tudi naslednji letalci: poročnik Ciripiani Ro-bert iz Firenze, poročnik Bargania Francesco iz Folignia, poročnik Faggioni Carlo iz Carrara, po-ročnik Ammannato Porthos iz Rima, poročnik Vinciguerra Pasquale iz Catane, poročnik Borrelli Ernest iz Cragnana (Napoli), poročnik Giannone Vincenzo iz Catane, podporočnik Salvatore Luigi iz Rietija, podporočnik Sponza Oton iz Trieste, pod-

Popolno soglasje med Italijo in Nemčijo znova potrjeno

Nemški zunanji minister von Ribbentrop se je v štiridnevni posvetovanjih z Ducejem sporazumel o neizprosni nadaljevanju vojne do končne zmage

Rim, 2. marca. s. Po Hitlerjevem nalogu je te dni prispel v Italijo, kjer se je mudil od 24. do 28. februarja, nemški zunanji minister Ribbentrop. Sprejeli so ga ob prihodu državni tajnik za zunanje zadeve Bastianini, državna tajnika Rossi in Albini ter nemški poslanik v. Mackensen, ki je bil v spremstvu osebja nemškega poslanstva v Rimu.

Na potovanju so v. Ribbentropa spremljali poslanik Riter iz nemškega zunanjega ministristva, podnačelnik Hitlerjevega vrhovnega poveljništva generalni pomočnik Warlimont in pristojni načelniki ministrstva za zunanje zadeve. Kr. poslanik v Berlinu Alfieri se je taktično udeležil potovanja.

Naslednjega dne ga je Duce sprejel na svojem sedežu, pri čemer mu je v. Ribbentrop izročil Hitlerjevo osebno poslanico. Nato je bil prvi razgovor ob prisotnosti državnega podtajnika za zunanje zadeve Bastianinija ter poslanikov Mackensena in Alfierija, ki je trajal nad štiri ure. Razgovori so se nadaljevali ta dan ter naslednji dan. Pri tem so preučili vsa evropska vprašanja ter vprašanja o vodstvu vojne pri državah trojne zveze. Pri enem izmed teh razgovorov sta bila navzoča razen državnega podtajnika Bastianinija, ki je imel tudi sam dolg razgovor z ministrom v. Ribbentropom, tudi načelnik glavnega stana general Ambrosio ter general Warlimont kot zastopnik Hitlerjevega vrhovnega poveljništva. Razgovori so potekali v ožračju prijateljske prisrčnosti ter so bili prežeti z duhom prijateljstva, ki veže Du-ceja in Führerja.

Pri tem so ugotovili popolno istovetnost na-ziranj, ki je sicer vedno vladala med obema državama in ki je jamstvo za uspeh v skupni borbi, ki jo oba naroda bojujeta v vsej vzajemnosti z Japonsko in svojimi zavezniki.

Duce in minister v. Ribbentrop sta znova potrdila odločitev obeh držav za vodstvo vojne z vso potrebno odločnostjo do uničenja sovra-žnih sil in do odstranitve smrtne nevarnosti, ki grozi Evropi z boljševezicijo in ki se spet kaže

na vzhodnih mejah, ter sta še enkrat izpove-dala trdno voljo Italije in Nemčije, da se po izbojevanju končni zmagi uvede v Evropi novi red, ki bo jamel vsem evropskim narodom va-ren obstanek v ožračju pravičnosti in sodelo-vanja brez vsake odvisnosti od judovstva in plutokracije.

Nemški zunanji minister Joachim v. Rib-bentrop je bil med svojim bivanjem v Italiji v avdienci pri Vel. Kralju in Cesarju, ki se je blagovolil dolgo in priščeno razgovarjati z nemškim gostom. Nato ga je sprejel tudi Kr. Vis. knez Piemontski.

Duce je preteklo soboto povabil svojega gosta na intimno kosilo, ki so se ga udeležili tudi državni podtajnik za zunanje zadeve Ba-stianini ter poslanik von Mackensen in Alfieri.

Berlin, 2. marca. s. Uradno poročilo o sestan-kih med Ducejem ter nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom ter med drugimi političnimi in voja-skimi voditelji iz obeh zaveznih držav je v nemš-kih krogih vzbudilo kar se da živ in ugoden vtis po slogu in zaradi pogajanj, ki so bila predmet teh sestankov. V nemških političnih in časnikarskih krogih prav posebno poudarjajo ponovno zatrdilo o neomajni volji, korakati v tesnem sodelovanju prav do konca, to je, dokler ne bo dosežena ne-zmogljiva zmag. V Berlinu poudarjajo, da so zad-nja posvetovanja dala osnova državama priliko, da znova izrečeta neomajno voljo ustvariti jutri v svo-bodni in obnovljeni Evropi trdne pogoje za zago-tovitev dolge dobe blagostanja in miru vsem na-rodnom ter da se pogovorita o vseh najvažnejših sedanjih vprašanjih.

Tujim časnikarjem so uradno poročilo pre-brali včeraj na vsakdanji seji ter jim poudarili, da so uspehi, doseženi na tem sestanku izrazito na-sprotnje tistih, ki so jih svoj čas razglašali v po-ročilu po snidenju v Casablanci in v nasprotju z nedavnimi, pomilovanja vrednimi trditvami angleškega vojnega ministra Morrisona ter namestnika ameriškega zunanjega ministra Sumnerja Wellesa. Te trditve pa so spet v popolnem nesoglasju s sovjetskimi težnjami glede povojnih preureditev po nasprotnikovih načrtih.

Razkrojljene sovjetske čete bežijo nazaj čez Donec

Krvavi boji pri Harkovu, Kursku in Orlu — V 7 dneh je bilo na vzhodu uničenih ali zajetih 1060 sovjetskih oklepnikov — Novi uspehi na se-vernem tuniškem bojišču — Pregled zmagovitih nastopov nemških pod-mornic v februarju

Hitlerjev glavni stan, 2. marca. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Napadi, ki so jih Sovjeti tudi včeraj pod-vzeli na bojišču pri Kubanskem mostišču, so se zrušili s hudimi krvavimi izgubami. Pred Novorosijskom je topništvo zažgalo z oklep-nimi vozili naloženo sovjetsko ladjo.

Na bojišču ob Minsu je nasprotnik po moč-ni topniški pripravi prešel na široki bojni črti k napadu. Sovjetske čete so bile že pred glav-no bojno črto razbite v odločnem obrambnem ognju.

Nemški napadi pri Izjumu so tudi včeraj pridobili na prostoru. Napadalne divizije so vrgle žilavo se branečega nasprotnika do Donca in preko Donca nazaj. Razpršeni in odrezani sovjetski oddelki so bili uničeni. Pri tem je bilo 23 oklepnikov sestreljenih ter zajetih mnogo ujetnikov in plena. Močni oddelki bojnih letal in letal za bližnje poletje so izvedli silovite udarce proti bežecim sovjetskim četam in na-kopičenim sovjetskim silam.

Pri Harkovu, Kursku in Orlu ter južno od Ilmenskega jezera so se izjalovili v težkih bo-jih številni sovjetski napadi. Na nekem mestu je bil motoriziran sovjetski oddelek obkoljen in uničen.

Proti izpostavljenemu loku postojank južno od Ladoškega jezera je nasprotnik včeraj pod-vzel po vrsti 10 napdov, ki so bili vsi z izgu-bami odbiti.

Od 21. do 28. februarja je bilo na vzhodnem bojišču uničenih, zajetih ali onesposoblje-nih za borbo 1060 sovjetskih oklepnikov.

Nemške pomorske sile so pred Novorosijs-kom v ponovnih napadih potopile eno torpe-dovko, štiri trgovske ladje s skupno 6500 to-na-mi in dve obrežni ladji. Letalstvo je potopilo še nadaljnji dve sovjetski prevozni ladji.

Napadi nemških in italijanskih čet na se-vernem tuniškem bojišču so prinesli nadaljnje uspehe. V pretekli noči so bile po dosedanjih ugotovitvah zadete z letalskimi torpedi pred alžirsko obalo 3 velike prevozne ladje. Zanes-ljivo je bila uničena ladja s 7000 tonami.

Na Sredozemskem morju so podmornski lovci vojne mornarice potopili nasprotno pod-mornico.

Med vojaško brezpomembnimi napadi bri-tanskih letal proti nekaterim krajem zasede-nega zahodnega ozemlja in proti nekemu opo-rišču ob atlantski obali, kakor tudi med posa-mznimi bombnimi napadi na zahodno Nemčijo v pretekli noči je imelo prebivalstvo izgube. Sestreljenih je bilo 5 angleških letal.

poročnik Scandarbullo Viktor iz Pianice (Benetke), narednik Mantovani Carlo iz Castelata (Ferrara), narednik Tomeucci Tomaž iz Benetk, narednik Di Gennaro Pasquale iz Averse, podnarednik Roschini Italo iz S. Maria degli Angeli (Perugia), narednik Teotato Corrado iz Bagina (Siracusa), podnarednik Vitali Giovanni iz Cesene (Forlì), podnarednik Haessely Walter iz Turina.

V tukajšnjih mednarodnih časnikarskih krogih poleg tega poudarjajo še, da so te dni v Italiji veliko delali za končno določitev stvarnih ciljev, ki jih osni državi v popolnem soglasju z Japonsko in s svojimi zavezniki mislita doseči, ko korakata ne-ločljivo združeni. Posebno pa so poudarjali tudi trden sklep, da se odstrani boljševiska nevarnost.

Visoko Hitlerjevo odlikovanje za kneza Piemontskega

Rim, 2. marca. s. Hitler je Umberto Savojskemu, knezu Piemontskemu podelil velik zlati križ reda nemškega orla. Knezu je to visoko odli-kovanje izročil nemški zunanji minister pri avdi-enci, ki mu je bila dovoljena ob obisku v Italiji.

Duce zapovedal postaviti spomenik D'Annunziu

Rim, 2. marca. s. Včeraj, ob peti obletnici Ga-briela D'Annunzija, je Duce odločil, naj na pri-hodnji ministrski seji predložijo zakonski načrt za postavitev mednarodnega spomenika pesniku in vo-jaku v njegovem rojstnem mestu. Spomenik bodo postavili po končani vojni.

Salo, 2. marca. s. Včeraj dopoldne so v Vito-rialu resno praznovali 5. obletnico smrti poveljni-ka Gabriella D'Annunzija v navzočnosti zastop-nikov poglavitnih oblasti iz pokrajine Brescia. Udeležence je sprejemal senator Batolini, predsed-nik vittorialske ustanove, z vsemi člani upravnega odbora. V župni cerkvi je bila ob 11 maša, med katero je kvartet Darchi iz Vittoriala igral sklad-be, ki jih je imel rad pesnik-vojak. Takoj nato je pred grobnico, v kateri so zemeljski ostanki Ga-briela D'Annunzija, zvezni tajnik iz Brescie zapo-vedal fašistovski apel. Podoben obred so ponovili pred grobovi slavnih fiumanskih legionarjev. Za-stopstva legionarjev so prišla iz raznih italijan-skih mest. Fiume je bil navzočen kakor vedno.

Nastopna avdiencia grofa Ciana pri papežu

Rim, 2. marca. s. Včeraj je grof Galeazzo Ciano sv. očetu slovesno izročil pisma, ki ga po-verjajo kot izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Kralja in Cesarja pri sv. Stoli. Avdi-enca je bila ob 10 v prestolni dvorani. Po pozdravih je sv. oče povabil poslanika v knjižnico na zase-ben razgovor, ob koncu katerega je grof Ciano predstavil osebe poslanstva. Po avdienci pri pa-pežu je poslanik šel obiskat kardinala državnega tajnika, nato pa je krenil v baziliko sv. Petra, kjer ga je sprejelo zastopstvo vatikanskega ka-pitlja. Ob 12 je kardinal Maglione vrnil obisk na sedežu poslanstva.

Novi predsednik Finske prevzel posle

Helsinki, 2. marca. s. Včeraj je ponovno izvo-ljeni predsednik finske republike Rity v finski poslanski zbornici prevzel svojo oblast. Ob tej pri-liki je po starem običaju predsednik vlade Rangell predložil predsedniku odstop vse vlade. Predsed-nik republike je zaupal vladi vodstvo poslov, dok-ler ne bo sestavljena nova vlada.

Druga obletnica pristopa Bolgarije k trojni zvezi

Duce in Filov čestitata drug drugemu

Rim, 2. marca. s. Duce je prejel tole brzjav-ko iz Sofije:

»Ob drugi obletnici pristopa Bolgarije k troj-ni zvezi, ki je našo deželo tako srečno navezal na italijanski narod za začetek novega reda v Evropi, ki bo vsem ljudstvom v skupni borbi jamčila bolj-šo bodočnost, sem presrečen, da Vaši Ekscelenci lahko izrečem najpriščneje želje za Vašo osebno srečo ter za zmago kar najboljši hrabre italijanske vojske in blagor velikega zavezniskega naroda. — Filov, predsednik ministrskega sveta ter zunanji minister.«

Duce je takole odgovoril:

»Zelo sem cenil, ekscelence, brzjavko, ki ste mi jo poslali ob priliki obletnice pristopa Bolga-rije k trojni zvezi. Prav toplo se vam zahvaljujem in prav tako izrekam najboljše želje Val osebno ter bolgarskemu narodu, ki sodeluje s silami troj-ne zveze v boju proti skupnemu nasprotniku in za bodočnost nove Evrope. — Mussolini.«

Sofija, 2. marca. s. Vsi tukajšnji časopisi se spominjajo današnje druge obletnice, odkar je Bolgarija pristopila k trojni zvezi ter poudarjajo, koliko je Bolgariji ta njena odločitev koristila. Naglašajo tudi, kako bolgarska vlada nadaljuje s svojo politiko prisrčnega in zvestega sodelova-nja z državami osi v sedanjih borbi za nov red v Evropi.

Poluradni list »Dnes« priporinja, da je sklep, ki so ga zanj odločila Bolgarija 1. marca 1941, ustrezal skupnim željam bolgarskega naroda. Če bi Bolgarija danes bila spet pred izbiro — piše omenjeni list —, se ne bi niti za trenutek pomišljala pristopiti na stran onih držav.

Bolgarski trgovinski minister Zaharijev je go-ovoril v Varni pred več tisočglavo množico ljud-stva in je v tem svojem govoru najprej poudaril, da je politika, ki se je je bolgarska vlada oprijela že leta 1935., rodila srečne uspehe, nato pa je na-

daljeval: »Dne 1. marca 1941, torej tedaj, ko se je začela zmagovita vojna osi proti Balkanu, je Bol-garija pristopila k trojni zvezi. Tedaj je napočil naš trenutek, zakaj bili smo narod, ki je bil tla-čen, in hoteli smo se osvoboditi moralnega in ma-terialnega suženjstva Anglosaksoncev, ki so nas spravili na beraško palico. S takšno odločitvijo smo mogli uresničiti naše narodne vzore. Čeprav se do danes nismo borili v prvih bojnih črtah — je nadaljeval govornik —, se vendar udeležujemo vojne na gospodarskem bojišču ter storimo vse, da bi izpolnili naloge, ki smo jih dobili. Svoja izvajanja pa je minister Zaharijev, ki mu je ljud-ska množica navdušeno ploskala, končal s trditvi-jo, da za končno zmago osi povsem jamči 300 mi-lionov Evropeev, ki se bore za skupne vzore.

Spor med zavezniki glede meja po vojni

Lizbona, 2. marca. s. Dopolnjen »Associated Press« je o mejah med Poljsko in Rusijo napisal tole: »Tu gre za rusko korist, za stvar pa se zani-mata tudi Anglija ter Amerika. Združene države in zlasti še Anglija imata določene obveznosti do nekaterih držav na evropskem vzhodu, ki mislijo na svojo obnovo. Anglosaksonski sili sta v atlantski listini izjavili, da bosta skušali dati vsem narodom možnost, da bi lahko mirno živeli v okvi-ru lastnih meja.«

To ni poročilo za obnovo starih mej poljs-ke države, toda v to obnovo so Poljska in druge evropske države polagale svoje nade po obnovitvi. Rusi pa vztrajajo, da bi bilo treba brez pogajanj vzpostaviti meje iz leta 1940. Prav zato pa Anglija in Amerika neuspešno pritiskata na Finsko, naj bi sklenila ločen mir.

V zvezi z vojno-gospodarskimi omejitvami je v Nemčiji prepovedano predvajanje modelov damskih oblek in prirejanje modnih revij.

Vokalno instrumentalni koncert

Bil je spet lep glasbeni večer

Ljubljana, 2. marca.

Snočni vokalno-instrumentalni koncert v veliki uniojski dvorani, ki ga je Glasbena Matica priredila v nizu letošnjih izrednih obiskanih koncertov, je bil umetniški dogodek prvega reda. Koncert se je pričel z nastopom odličnega glasbenega korpusa Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki je najprej izvedel sočno glasbeno delo našega mladega skladatelja Gregorja »Preludij«. Orkester je izvedel točko na način, ki je stilno in efektivno izbral interpretacijske zmožnosti in bil zato deležen toplih aplavzov in navdušenja. Po tej izvedbi je orkester s progmatično jasnostjo odigral krepko in sočno Škerjančovo skladbo »Čakona na slovensko narodno pesem«. Pri tej izvedbi, lahko bi rekli, bi težko razbrali, zakaj je dal skladatelj temu odličnemu delu ta naslov, kajti v njem ne najdemo dovolj svojstvenih motivov slovenske narodne pesmi, ki je po svoji melodioznosti še vsekakor bolj značilna. Orkester je sledil spremeni dirigentu skladatelju L. Škerjancu z vsem svojim velikim znanjem in oblikovalnim zamahom ter postavil drugo glasbeno točko na častno mesto.

Operna pevka Valerija Heybalova je nato s spremljevanjem na klavirju, pri katerem je nastopil M. Lipovšek, odpevala Alfano »Arijo Katjuše« iz opere »Vstajenje«, dalje Straussovo »O, kam naj naju srejo skrijem« in Lajovčovo »Kaj bi le gledal«. Valerija Heybalova je ena najboljših moči v naši Operi, med glasbo ljubečim občinstvom izredno priljubljena, zato je bila za petje, ki je pokazalo višek pevske kulture in izlilo njen preprčevalni pevski temperament, deležna navdušenih aplavzov, pa tudi polno svetlo in rož ter se je morala večkrat vrniti na oder.

Težko bi primerjali, kateri nastopajoči glasbenik je snoči nudi največ umetniškega užitka, kajti nastopili so naši ustvarjalci, Karlo Rupel je ob spremljavi Zore Zarnikove na klavirju odigral prav mojstrsko z violino Pignanijev »Preludij in Allegro«, Kogojev »Andante« in Chopinov »Valček op. 64 št. 2«. O njegovem snočnem nastopu, kjer je dal svojim izvedbam svoje odlično in svojstveno muzikalno oblikovanje, lahko rečemo, da je nudil številnim koncertnim obiskovalcem zares polno umetniškega užitka. Sodelovanje našega priznanega basista Julija Beletta, katerega je prav tako spremljal na klavirju M. Lipovšek, je bilo občinstvo zelo veselo. Basist nam je s svojim sočnim glasom odpel najprej Lajovčovo »Iskal sem svojih mladih dni«, Ponchiellijevo »Arijo iz romanece Fra Kristofora iz opere Zoročencat« in Belettovo najljubšo, ki je ljuba tudi našemu občinstvu, Gerbečovo »Pojdem na prejo«. Ta pesem je zares vzgala, saj so jo priredili zato tudi določili kot zadnjo točko. Nastopajoči se je moral vrniti na oder in še peti ter bil deležen tople zahvale.

Snočnemu koncertu je dal levji prispevek popolnega uspeha tudi naš priznani glasbenik Anton Trost. Na klavirju je odigral najprej Longovo »Arijo z varijacijami iz Suite« v starem slogu, dalje štiri Škerjančeve skladbe: Allegro agitato, Grave, Andante sostenuto in Andante molto con sentimento, ob zaključku pa še Sainevino: Fantastično kolo, polno močnih folklornih motivov. Zadnjo točko koncertnega sporeda je izpolnil nastop Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki je odigral Dall'Abacov »Cerkveni koncert v a-molu« Allegro-Largo-Presto in Vivaldijevo Simfonijo v C-duru. Vse skladbe sta orkester in dirigent uživali z veliko disciplino in inventivno sposobnostjo. Glasbeni korpus ima v krogu najboljše moči, zato

Semenogojiški tečaj v Krekovi gospodinjstvi šoli

Vrtnarski odsek Sadržarskega in vrtnarskega društva za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani priredi v sredo, dne 3. marca t. l. od 8 do 18 v prostorih Krekove gospodinske šole v Šiški semenogojiški tečaj. Namen tega tečaja je, da se ljudje priučijo pridelovati čimveč po zelenjadnem izboru ankete bivše banske uprave v Ljubljani določenega zelenjadnega semena. Čas je pokazal, kako potrebna je za ljudsko prehrano dobra in pravilna zelenjava. Posebno sedaj v vojnem času je dal naš Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, da se izkoristi vsaj razpoložljivi kosček neobdelane zemlje za pridelavo zelenjavi. Zelenjadnega semena primanjkuje ne samo zaradi tega, ker ni uvoza, marveč tudi zaradi tega, ker sami vse prenamo ekribimo za pridelovanje istega na domačih tleh. Tudi ni vseeno, ako posejano semeje odgovarja vremenskim in klimatičnim prilikam pokrajine. Ravno v tem pogledu se mnogo, mnogo greši, ker se poseje vsako seme, ki je pri roki. Zaradi navedenega se je podpisani odsek odločil, da priredi tak tečaj na katerem bodo predavali priznani strokovnjaki kakor gg. inž. Gvido Fajdiga, inž. Josip Maček, sadjarski nadzornik Josip Strekelj, inž. Sergej Gorjup, Cita Hribarjeva, ravnatelj mestnih nasadov Anton Lap in asistent mestne vrtnarije Franc Pirnat.

Zamolčani Napoleon

13. — Dne 30. maja je načelnik sporočil prosvetnemu ministru, da papeža peče vest.

14. — Papež je po privolenju dne 18. maja ponoči — kakor poroča služabnik, ki je bil v sosedni sobi — neopretrgoma vzdihoval in ponavljal, da se kesa nesrečnega koraka.

15. — Dne 19. maja, to se pravi naslednji dan po privolenju, je dal papež takoj zjutraj poklicati dvorsko stražo, potem pa je pobito in silno razburljivo pozvedoval, če so škofje že odpotovali, češ da bi rad umaknil svoje privolenje. Seveda so mu rekli, da so že odpotovali. Potem je še enkrat poklical stražo in silno vztrajno dopovedoval, da ne more sprejeti spomenice in da je treba o tem po kakem slu obvestiti škofe. Potem se je sunkovito usedel in začel na prepis spomenice, ki so mu ga pustili, pisati opombe in napisal jih je toliko, da zaradi popravkov ni bilo mogoče ničesar več razumeti. Dal je tudi dvakrat poklicati načelnika, da je v njegovi navzočnosti preklinal nekatere odstavke iz spomenice. Bil je nad vse razburjen; sam sebi je dopovedoval, da je verolomec, da je v spomenici krivoverstvo, da bi rajši stokrat umrl, kakor jo sprejel. Zahteval je, naj načelnik nemudoma pošlje la za škofi, da bi zabrisali tiste odstavke iz spomenice, ki nasprotujejo Cerkvi; rekel je, da bo objavil svoje mnenje po kakih nenavadnih poti, če ne bodo tega napravili. Seveda niso preveč hiteli, da bi poslali la za škofi. Naslednji dan je papež tožil, da je preživel nespešno noč in da se mu zdi, kakor da bi bil pijan; poudarjal je željo, naj bi spomenice ne imeli za pogodbo.

16. — Ko je Porta videl, kako se papež kesa in strašno duševno bojuje, se je zbal, da bo zblaznel.

Rdeči križ sporoča

V poizvedovalnem oddelku Italijanskega Rdečega križa, Avtonomna sekcija v Ljubljani, Via Ariella Rea (Gospodstva) 2-II naj se med uradnimi urami od 8.—12. javijo naslednji: Bakovnik Ljudmila, učiteljica, Kramaršič Konrad, Poje Anton in Helena; svoji interniranca Pundža Maksimilijana; svoji umrlega interniranca Turšiča Franca, roj. 1899. — Dalje osebe, ki so poslale pakete naslednjim: Velde Alojz, Sever Franc, Podraž Janec, Levstik Anton, Pajnič Iv., Sečnik Jožef, Hočevar Ivan, Boh Franc, Muster Jože, Zajc Vinko, Lavšin Jože, Brenc Janec, Poljanec Frančiška, Makuc Marija, Brenc Ana, Kozina Ivan, Skulj Janec, Marinič Martin, Rožman Andrej, Vidic Anton, Vidic Stanislav, Konrad Jožef, Kasi Adolf, Svarc Ivo, Erjavec Bogdan, Malovrh Miha, Peterle Alojz, Ojsterc Ludvik, Zalar Matije, Peršin Gabrijel.

Nakazila usnja čevljarjem

Pokrajinski svet korporacij opozarja vse čevljarje, ki reflektirajo na nakazilo usnja za mesec marec t. l. da sem predložijo delovne knjižice najkasneje do 10. marca t. l. Po tem terminu se bo usnje nakazovalo samo še čevljarjem izven Ljubljane. Vsi čevljarji si morajo dati predhodno v knjižici potrditi od Zdrženja industrije in obrtnikov, odsek za obrtništvo v Ljubljani, Čopova 1, da se obratujejo in koliko pomočnikov imajo.

Svetovno znana igra Scampolo.

v romanu

»POSTRUŽKA«

v »Slovenčevi knjižnici«

Mali gospodarji in vojni vrtovi

Ljubljana, 2. marca.

Ne samo na relativnem trgu, kjer je zadnji čas postalo prav živahno, marveč tudi med malimi obdelovalci vojnih vrtov in njih oziroma gradie je veliko zanimanje in povpraševanje po zemljiških parcelah. Nekateri kupujejo zemljiške parcele, da bi jih potem mogli sami obdelovati, da bi jih deloma razparcelirali in jih dajali nato v najem posameznim interesentom. Vojni obdelovalci pa iščejo primerno zemljo, da bi jo obdelali, da bi tam gojili razno zelenjavo, sočivje in druge poljske pridelke.

Kakor računajo in pričakujejo, bo letos v mestu še mnogo več prostega sveta obdelanega in spremenjenega v male njive in grede. Mali ljubljanski gospodarji, ki so se že lani dobro in praktično izvežbali pri obdelovanju zemlje, skušajo dobiti v najem še razne parcele. Toda pojavljajo se špekulanti, ki dvigajo najemnine za njive. Nekateri so celo odpovedali svojim prejšnjim najemnikom, ki so njim izročene njive temeljito pognojili in bi jim prav letos do našale mnogo boljše pridelke in tudi v večji množini. Treba pa je naglasiti, da so med zemljiškimi lastniki tudi uvidni in pošteni ljudje, ki gredo najemnikom na roke in jim skušajo še olajšati obdelovanje najete zemlje. So pač ti v manjšini!

Tudi letos kažejo Ljubljanci najboljše voljo, da bi pridelali čimveč zelenjave, sočivja in drugih potrebščin. Ta volja je prišla do krepkega izraza tudi pri vseh, pretekli teden na raznih krajih mesta prirejenih zelenjadarskih tečajih, ki so bili vsi prav dobro obiskovani. Vsi predavatelji pa so želi povsod pohvalo in odobravanje za svoje teoretična in praktična navodila.

Naposled omenimo še neki primer, kako so obdelovalci prišli v hude skrbi zaradi svojih najetih njiv. Neki izvenljubljanski lastnik večjega travniškega kompleksa tam na dolnjiški strani je prodal travniško parcelo nekemu meščanu. Naravno, da vsak kup prekine najem-

Iz Ribnice

Naročniki vseh naših listov: »Slovenec«, »Slovenska domac« in »Domoljub« ter »Slovenčev knjižničec« lahko poravnajo naročnino v mlekarni in v trgovini gg. Govče. Tu dobite tudi vsa pojasnila o »Naši knjigi«. Lahko jih naročite in tudi takoj dobite.

Včerašnji številki našega lista so bile priložene položnice. Vljudo prosimo cenjene naročnike, da se jih blagovolijo čimprej poslužiti.

S Hrvaškega

Dr. Arlučević, hrvaškega pravosodnega ministra je ob priliki podpisa pogodbe o pravnici pomoči med Bolgarijo in NDH sprejel v posebnem sprejemu tudi bolgarski car Boris in ga ob tej priliki odlikoval z redom »Sv. Aleksandra Nevskega I. stopnje«.

Kakor poročajo, bodo v začetku šolskega leta 1945-46 odprli v Zemunu novo tehnično šolo, ki jo dozdaj tam še ni bilo. Letošnja jesen bodo zaenkrat začeli samo z dvema letnikoma, drugo leto pa bo pouk že v celoti.

Prosvetno ministrstvo NDH je izdalo poseben pravilnik, ki ukinja tromesečje na zagrebški medicinski fakulteti. Uvedli so spet polletja.

Izmenjava poslov v ljubljanskem fasiju v navzočnosti zveznega podtajnika Capursa

Tiskovni odsek fašistične zveze sporoča: Predvčeršnjim ob 11 je bila v navzočnosti zveznega podtajnika Capursa in članov direktorija fasija izvedena izmenjava poslov med tov. De Simonejem, ki je bil poklican v Rim na drugo mesto, in tov. Čungijem, ki prevzema mesto podtajnika ljubljanskega fasija. Po kratkem poročilu De Simoneja je zvezni podtajnik podal novemu podtajniku navodila, na kar je slednji odgovoril, da »bo storil svojo dolžnost.« Pozdrav Duceju, je zaključil to obredje.

Določitev nagradne tarife za zobozdravniška in dentistična dela

Nagrade zobozdravnikom in dentistom Ljubljanske pokrajine se določajo takole:

Konservativno zdravljenje

1. Plomba, centralna 30 lir; 2. Plomba, konturna 35 lir; 3. Inlay (brez stroškov za tvarino) 85 lir; 4. Ordinacija, do štirih ordinacij, vsaka 20 lir (vsaka nadaljnja ordinacija 10 lir); 5. Zdravljenje korenine s plombo, do treh ordinacij 80 lir (vsaka nadaljnja ordinacija 10 lir).

Ustna in zobna kirurgija.

1. Ekstrakcija brez anestezije 20 lir; 2. Ekstrakcija z anestezijo 30 lir; 3. Ekstrakcija, komplicirana 50 lir; 4. Odstranitev zobnega kamna 20 lir; 5. Resekcija korenike, operacija ciste, izklesanje retiniranega zoba 250 lir; 6. Incizija abscesa 25 lir.

Protetika.

1. Zoba na vijak (Logan, Davis, Verodens) 100 lir; 2. Richmond krona (brez stroškov za tvarino) 200 lir; 3. Enodelna ali dvodelna krona (brez stroškov za tvarino) 140 lir; 4. Fasetirana krona (brez stroškov za tvarino) 200 lir; 5. Jaquet krona 1000 lir; 6. Palapont krona 270 lir.

Dela v kavčuku.

1. Zob (brez stroškov za zaponi) 100 lir; 2. Dva zoba (brez stroškov za zaponi) 140 lir; 3. Trije zobje (brez stroškov za zaponi) 180 lir; 4. Štirje zobje (brez stroškov za zaponi) 220 lir; 5. Zaponi brez tvarine 30 lir; 6. Sesalo 60 lir; 7. Popravilo proteze 60 lir; 8. Vstavitve novega zoba v staro ploščo 100 lir; 9. Vstavitve dveh novih zob v staro ploščo 120 lir; 10. Predelava umetnega zobovja (en zob) 85 lir; 11. Predelava umetnega zobovja (dva zoba) 100 lir; 12. Pribitek za kovinsko ploščo 500 lir; 13. Pribitek za umetne smole 300 lir.

Ljubljana pozna širom sveta znano igro

SCAMPOLO

Njen roman »POSTRUŽKA«

bo izšel v nekaj dneh

v »Slovenčevi knjižnici«

Genik za zelenjavo in sadje št. 3

veljaven od 25. februarja 1945-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX. naslednje cene v prodaji pri pridelovalcu ter pri trgovcu na debelo in na drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki meje, v katerih se morajo cene dejanske gibati pri pridelovalcu, trgovcu na debelo in pri trgovcu na drobno. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati po nižji, nikakor pa ne po višji ceni.

(Številke v oklepaju pomenijo cene na debelo). Česen 10.60 (9.30), karfiola 3.60 (3.10), čebula 3.05 (2.60), koprje 3.90 (3.40), solata glavna 4.95 (4.15), radič 7.50 (6.70), špinata 5.40 (4.60), zelena 5.60 (4.60), Pomaranče la 7.70 (6.70), limone I. vrste (15 cm obsega) 4.50 (3.45), kos 0.55, mandarin 5.20 (4.55), jabolka la (n. pr. zlata parmena) 6.80 (5.90), hruške la 7.25 (6.25).

Opombe: 1. Prva vrsta: zelenjava in sadje morata biti zdrava, sposobna za prevoz. Izločiti se morajo sadeži, ki so spaceni, poškodovani, nagniti ali nezadostno sočni. 2. Zelenjava v prodaji mora biti brez listov in neuporabnih delov. 3. Prodajalci morajo imeti na blagu listek z označbo cene in kakovosti blaga. Trgovci na debelo morajo izročiti prodajalcem na drobno račun z označbo blaga, kakovosti in enotne cene. Tak račun morajo izdati tudi prodajalci na drobno na vsakokratno zahtevo. 4. Ta cenik mora biti izvešen na dobro vidnem mestu; velja pa le za uvoženo blago. Razume se brez tar. 5. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika. 6. Okrajni civilni komisariati lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora predhodno obvestiti Visoki komisar. 7. Za blago, ki ga ta cenik ne navaja, veljajo cene iz zadnjega prejšnjega cenika, kjer je bilo navedeno, razen če se je s posebno odločbo določila drugačna cena. 8. Kršitelji teh določb se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX. št. 8. z zaporo do dveh mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Kako je bilo torej tisto, kar je napravil dne 8. maja daleč od nazorov, prepričanja, mišljenja in vse duševnosti Pija VII. Kdor le količjak pozna ljudi in jih nepristransko sodi, si ne more drugače trezno razložiti privolenja, ki ga je dal papež dne 18. maja, kakor če domneva, da so mu podtaknili ali v jedi ali v pijači kako uspalno, no, mamilno, opojno, slabilo ali razkrajevalno sredstvo. Dr. Bircher-Benner iz Züricha, zdravnik in znanstvenik svetovnega slovesa, piše v svojem delu »Novo hrano slovece«: »Poznamo strupene snovi, ki načno možgane in jih spreminjajo, da se človeku pod njihovim vplivom sprejme zavest in zaživi v drugem svetu.«

To poglavje pa bi ne bilo popolno, če ne bi omenili, da razen Porte, načelnika in hišnih zdravnikov ni nihče vedel, da je papež že od 19. maja, to se pravi od dne po izsiljenem privolenju, od ranega jutra z vso silo svojega duha preklival, kar je privolil. Verjetno je, da so krivci poskrbeli, da ne bi niti v Savono poslani navod nič zvedel.

Narodni cerkveni zbor.

Narodni cerkveni zbor, ki ga je zaukazal Napoleon, se je začel dne 17. junija. Napoleon je mislil, da bo ta cerkveni zbor lahko postavil postave v imenu vesoljne Cerkve in za vso Cerkev ter da bo celo nad papežem, da bo torej tudi o papežu lahko odločal. Seveda pa je omenjenemu cerkvenemu zboru manjkalo pogojev in potrebnih lastnosti, da bi veljavno in postavno predstavljali vesoljni cerkveni zbor: ni ga sklical papež, niso bili sklicani vsi škofje, kajti veliko jih je bilo zaprtih in niso mogli niti svojih zastopnikov poslati; povabljeni niso vedeli, zakaj so jih sklicali. Po Napoleonovem povelju škofje, ki so bili v navodu pri papežu, niso niti malo izdali o svojem poslanstvu.

S cerkvenega stališča torej tega shoda škofov nikakor ni bilo mogoče šteti za vesoljni cerkveni zbor. Toda prav zato, ker niso mogli biti navzoči niti papež niti njegov zastopnik niti papežu najzvestejši škofje in kardinali, je Napoleon še toliko več pričakoval

od »cerkvenega zbora«. Kako se je varal! Cerkveni zbor se je začel s sveto mašo, za uvodnega govornika pa je bil določen monsignor Boulogne, trojeski škof. Kardinal Fesch, predsednik zborovanja, ga je prosil, naj mu da besedo govora prej v pregled; ker pa je Napoleon prepustil njegovi odgovornosti, da bo ta govor v vseh pogledih skladen z njegovimi željami, je črtal nekaj odstavkov. V Cerkvi pa je monsignor Boulogne prebral prvotni govor, v katerem je pogumno in odkrito izpovedal vero v najvišjo pravico in papežovo oblast nad Cerkvijo. Govor je bil prava hvalnica zvestobe papežu, ki ga je imenoval vogelni kamen, brez katerega bi se zgradba zrušila: »Nikoli se ne bomo ločili,« je rekel, »od tega člena, brez katerega bi se vsa veriga razsula.« Preden so se po maši začeli razgovori, so prisegli, s čimer je večina škofov obljubila ujetemu papežu odkrito pokorščino.

Lahko si mislimo Napoleonovo jezo, ko je zvedel za vse to. Sklical je »cerkveni zbor« zoper papeža, udeleženci tega cerkvenega zbora pa so začeli svoje seje s prisego zvestobe papežu! Tudi sam Fesch, predsednik zborovanja, je to prisegel. Cesar se je torej sklenil zavarovati in je shod preložil do 20. junija; na ta način sta potem na veliko začudenje zbranih prelatov stopila v dvorano prosvetna ministra Francije in Italije v uradnem oblačilu; eden izmed njiju pa je prebral cesarski odlok, ki je odredil, da se ustanavlja v okviru cerkvenega zbora Pisarna za zborovalni red, česar se bosta poslej udeleževala tudi »ba ministra. Na ta napad so prelati odgovorili s tem, da so izbral za člane te »Policijske pisarne« tiste izmed sebe, ki so uživali najmanj Napoleonove naklonjenosti. Potem je prvi spregovoril francoski prosvetni minister, ki je silno obtoževal ter nespoštljivo blatil papeža in napravil na zborovalce najneugodnejši vtis.

Naslednje seje pa se kljub Feschovim naporom in nasilju obeh ministrov le niso docela ravnale po Napoleonovih željah. Čeprav je cesar strogo naročil Feschu, da ne sme dovoljevati udeležencem cerkvenega zbora, da bi izražali svoje mnenje ali predloge, so vendar mnogi škofje začeli vprašanje, naj bi papežu vrnili svobodo; in Fesch jih je mogel tolažiti samo z odlaševalnim predlogom.

DRVAR KAMARIJA

TOMAŽIČ JOŽE

BERANEK JOŽE

17.

Zena se je že odločila za romarsko pot na visoko zeleno planino, da tam zaupa Drvarji Mariji svoje muke, svojo srčno bol in vročo željo.

Gračak pa je sameval v svoji sobi, sedel in premišljeval o pogodbi z zlodejem, ki je prav gotovo kriva, da nista srečna; denarja, zemlje in bogastva, vsega dovolj, a sreče ni, ker ni otrok. In kadar koli se je tako sam mučil, vedno mu je pred očmi zrasel iz mraku, iz teme, zlojdev obraz, se mu režal ter ga opominjal, naj nikar ne pozabi pogodbe, on da je že ne bo in nekoč da pride po eno dušo...

18.

Po širnem Dravskem polju se je ponoči med gostimi jelšami ob potočkih stakala meglena belosiva tančica, a nad njo pa je že gorelo nebo tam za Slovenskimi gorami. Po zelenem Pohorju se je lovila prva jutranja zarja in številne bele cerkvice so v njej zagorele kot ogromne rdeče vrtnice sredi igličastega zelenja.

Hočka graščakinja je že zvečer pred Velikimi mašami naročila svojemu hlevarju, da ji zarana pripravi konja belca. Pripeljal ga ji je pred zidana vrata; graščakinja je skočila v sedlo in pomahala v slovo možu, ki je ostal raje doma.

Ljubljanska megla je dobrotnica Ljubljančanov!

Povprečen Ljubljančan je prepričan, da prihaja megla z Barja in da ostane zato na Barju dalj časa kakor v mestu. Res pa je obratno, kar najbolj vedo Izanci in Barjani, ki prihajajo dopoldne v mesto po raznih opravkih. Medtem ko se megla na Barju v prvih dopoldanskih urah že razkadi in posije že sonce, je v Ljubljani še vedno megla. Na Barju je dosti potokov in malih rek, zlasti je tam tudi odprta Ljubljanica, dosti je še zamočvirjenih travnikov, in vendar megla tam preje zgine kakor v mestu samem.

Naravna razlaga za ta pojav je kaj preprosta: medtem ko je na Barju odprta ravan in izpostavljena vetrovom, so v Ljubljani ozke ulice in zaprti trgi, kjer se megla težko razkadi. Ko na Barju eadaj ljudje že opravljajo prva pomladanska dela, je to le malo kje videti v mestu samem.

Sicer pa prošlula ljubljanska megla nikakor ni tako škodljiva, kakor vobče mislimo. Lansko jesen na primer vse pozne mesece nismo doživeli slane, temveč smo jo imeli šele tedaj, ko so bili že vsi poljki pridelki spravljani in ni mogla več povzročiti nobene škode. Lansko jesen smo torej spoznali tudi veliko blagodat megle, čez katero se Ljubljančani in okoličani tolikokrat pritožujemo, češ da nam pokvari lepe jutranje urice, ko vstajamo in moramo iti na delo. Megla namreč varuje naša polja in vrtove pred slano.

Mestni zelenjadarski tečaj za Bežigradom bo v četrtek 4. t. m. v ljudski šoli za Bežigradom od 8-11, ko bodo predavali mestni kmetijski referent inž. Angela Mahkota, mestni kmet, referent inž. Maček in višji sadjarski nadzornik Josip Strekelj, popoldne pa od 14-17 mestni sadjarski nadzornik Anton Lap in mestni vrtnarski oficijal g. Franc Pirnat. Kako potrebna so ta predavanja, dokazuje sijajen obisk dosedanjih tečajev, posebno pa tudi sobotni tečaj v magistratni dvorani, ki so se ga udeležili tudi predsednik mestne podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva dr. Spiller-Muys, polkovnik Viktor Andrejka ter sploh zastopniki in zastopnice vseh stanov. Opozorjamo, da predavatelji pri vseh predavanjih dajejo tudi pojasnila na najrazličnejša vprašanja obiskovalcev. Pripominjamo tudi še, da bo tečaj v ljudski šoli za Bežigradom v pritrilju v šolski jedilnici.

Prav tako je tudi sedaj spomladi. Sicer še ni prav nič sejane in posejane ter semena še počivajo v shrambah, prve sadike pa še v toplih gredah in lončkih; toda ne bo dolgo, ko bodo naši vrtnarji in vrtnarice pričeli predelovati svoje lehe. Marec mesec je pred vrati in tedaj bodo vsi ti Ljubljančani prošili nebo, naj jim vsak dan, vsako jutro da meglo. Nobena druga stvar ne bi mogla bolje zavarovati nežne rastline, ki bodo začele poganjati. Lani je na primer spomladi v Ljubljani okoličar res padla enkrat slana, in sicer prav tedaj, ko so cvetele češnje. Toda srečno naključje je bilo, da je to bilo zgodaj zjutraj, ko cvetje še ni bilo odprto, pozneje pa se je vlegla megla. Ljudje so se že bali, da je slana pomorila vse cvetje češnji in da češnji ne bo. K sreči pa je tedaj megla obvarovala tudi češnje in češnji je bilo potem junija meseca prav dosti. Znana vas Orle na golovškem hribovju je pridelala prav dosti češnji in Orliani so zatrjevali, da to samo zaradi megle, ki jih je kritično noč varovala pred slano.

Nekaterim rastlinam, ki poganjajo zgodaj spomladi, sicer slana ne škoduje. Tako na primer ne graham. Pač pa bi pomenila ogromno škodo za fižolove nasade. Fižol je v sedanjih časih tako važna hrana, da je ne bomo mogli pogrešati. Kdor ima količjak lehe, skoraj tri mesece je samo fižol, bodisi v stročju ali v zrnu in še ga hrani za zimo ter za poznejše mesece. Vsak tak pridelovalec si pač želi, da meseca maja, ko so fižolove rastline najbolj nežne, leži vsako jutro nad vsem ljubljanskim poljem čim gostejša megla, tako da ne pade slana.

Tudi človeškemu zdravju megla ne škoduje. Barjani, Trnovčani pa tudi drugi Ljubljančani so zelo zdravi in trdni. Odstotek umrljivosti za jetiko v ljubljanskem mestu je zadnjih 30 let med najnižjimi v vsej Evropi, pa čeprav je Ljubljana mesto megle. Vzroki prehladov in bolezní, ki so s tem v zvezi, so vse druge. Samo v megli ne.

Bodimo Ljubljančani torej hvaležni megli, ki nam spomladi varuje zgodnje rastlinske poganjke, v jeseni pa poznele rožice, vedno pa tudi naše zdravje!

S štajerskega

Smrtna nesreča. Pred nedavnim se je zgodila pred cerkvijo v Sv. Rupertu v Slov. goricah nesreča, ki je zahtevala življenje očeta 4 otrok. Tam je več delavcev podiralo zelo veliko bukev, ki naj bi se umaknili spomeniku v vojni padlih vojakov. Kljub temu, da so odkopali korenine, bukev ni hotela pasti. Ker se niti nagibala ni, je splezal 31 letni delavec Jožef Kranjc, doma iz okolice Sv. Ruperta na bukev in nesel s seboj vrh, ki jo je nameraval pritrditi visoko na deblu, tako da bi bukev lahko prevrnil. Medtem pa je nekdo od delavcev začel sekati korenine in bukev se je nenadoma nagnila in prevrnila. Deblo je pokopalo pod seboj Kranjca in ga popolnoma zmečkalo.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: upokojeni železničar Andrej Marol v 80. letu starosti, 18 letni delavec Edvard Peitler, 14 letni Tonči Pavalec, delavčeva hčerka Kristina Markič iz Mariburga, 11 letna posestnikova hčerka Matilda Strniša iz okolice Ponikve, 40 letna vdova po kovaču Matilda Švenšek rojena Silec iz Zgornjega Radvanja, viničarjeva hčerka Ana Sluga, ključavničarjeva sestra Edvarda Dobič, 88 letna preužitkarica Jožefina Lopič, 77 letna preužitkarica Katarina Hubl, 3 letna delavčeva hčerka Amalija Ketiš iz Vurnata pri Selnici ob Dravi in 10 letna hčerka graditelja orgelj Vida Polič iz Maribora. — V Ormožu je umrl 65 letni Hilard Tolazzi. — Na bojiščih so padli bivši poštni uradnik v Laškem Franc Marot in sicer 31. januarja v Tuzelj, star 20 let, na istem bojišču je padel 19 letni Anton Vrečer, vojak v polku gorskih lovec in sicer 5. februarja. Doma je bil iz Sv. Pavla pri Preboldu. Prav tam je padel 6. februarja strelce v polku gorskih lovec 27 letni Jožef Schwarzmer iz Ljubljane. Na vzhodnem bojišču je padel 17. januarja abiturient in strelce v polku gorskih lovec Wilfried Scherf iz Ptuja.

SGARAVATTI SEMENTI S.A., PADOVA

Sementi di Ortaggi, Foraggi ecc.

Semena za zelenjavo, krmila itd.

Chiedere offerta. — Zahtevajte ponudbo.

Ljubljana

Koledar

Torek, 2. suša: Simplificij, papež; Neža Praska, mučenica; izvol. Plja XII.

Sreda, 3. suša: Kuničunda, cesarica; Marlin, mučenec; Marcijan, mučenec.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Restleja cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Dne 27. februarja je v bolnišnici umrla gošpa Terezija Hribarjeva, hišnica, stanujoča v Natlačenovi ulici 19. Pokopali jo bodo danes na pokopališču Sv. Križa. Pogreb bo ob 15. Naj ji sveti večna luč!

Dve produkciji gojencev šole Glasbene Matice se bosta vršili v petek in soboto, t. j. 5. in 6. t. m. Obe produkciji bosta v mali filharmonični dvorani. Začetek vsakokrat ob 17. Podrobní spored bo na razpolago od četrta dalje v knjižarni Glasbene Matice.

IX. simfonični koncert bo imel popolnoma svojvrstni program. Simfonični orkester bo izvajal pod vodstvom dirigenta Draga M. Sijanca, dela velikih mojstrov, ki so pisali skladbe v plesnem ritmu. Tako bomo slišali dela Rossinija in Ponchiellija, dalje Jochana in Riharda Straussa, Lecharja, Dvořaka, Wora in Bernarda. Natančni spored bomo priobčili. Koncert se bo vršil v ponedeljek, dne 8. t. m. ob pol 7. v veliki unijonski dvorani. Predprodaja vstopnic se bo začela jutri, v sredo, dne 3. t. m. ob pol 9. uri v knjižarni Glasbene Matice.

Bencin in petrolej za marec. Obrtniška in industrijska podjetja, ki porabljajo bencin in petrolej kot obratnovalno pomožno sredstvo (ne za razsvetljavo!) se opozarjajo, da se izdajajo boni za marec v uradu Pokrajinskega korporacijskega sveta, soba št. 12, in sicer: **Za obrtnike**, za katere je vložilo skupno prošnjo Združenje industrijcev in obrtnikov, obrtni odsek v Ljubljani, v dnech od 1. do 3. marca (mizarji, strugarji, knjigovezi, slikarji, urarji, gravirji, optiki), od 3. do 5. marca (mehaniki, ključavničarji, kleparji, elektrotehniki, steklarji) od 5. do 7. marca (krojači, modistinje, krznarji in razni). **Za industrijo in delavnice** državnih in avtonomnih podjetij in zavodov na individualne prošnje od 7. do 10. marca. Po tem roku so bodo izdajali boni samo v izjemnih primerih na individualne prošnje.

Najpotrebnejše nauke za pridelovanje zelenjave na Viču in v Mostah bo prebivalstvo dobilo na mestnih zelenjadarskih tečajih, kjer predavajo sami znani strokovnjaki prav o vsem, kar je potrebno začetnikom in tudi izkušenim pridelovalcem znati pri obdelovanju vseh vrst. Na Viču bodo predavanja v četrtek v telovadnici ljudske šole ter trajajo vses dan od 8. do 11. ure in popoldne od 14. do 17. ure. Predavali bodo isti strokovnjaki, ki so predavali po drugih delih mesta. V petek bodo pa predavanja v deškem vzgajališču Selo pri Mostah tudi ves dan od 8. do 11. ure in popoldne od 14. do 17. ure po že za druga predavanja objavljenem razporedu. Zadnje predavanje bo pa drugi četrtek 4. marca v ljudski šoli za Bežigradom tudi z enakim razporedom. Spet pripominjamo, da so predavanja brezplačna ter namenjena najširšim slojem prebivalstva, da sami pridelamo čim največ zdrave zelenjave in za prebrano prebivalstva najboljše povrtnine. Prepričani smo pa tudi, da delodajalci gotovo upoštevajo veliki pomen pridelovanja zelenjave ter bodo zato svojim uslužbencem radi dovolili obisk predavanj, saj je zadovoljno delavstvo jamstvo za delavnost uslužbenstva in prosperitet podjetja.

Prestavljeno tramvajsko postajališče na Marjinem trgu. Uprava mestne cestne železnice sporoča, da bo od 3. t. m. dalje postajališče na prostoru 1 in 2 pri vožnji od pošte proti magistratu premaknjeno s franciškanskega mosta pred severozapadni prehod Marjinega trga, t. j. malo nižje od ogla Fritscheve trgovine.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 2. marca ob 17.30: Zaljubljena žena, Red Terek.

Sreda, 3. marca ob 17.30: »Mirandolina« Red Sreda.

Opera:

Torek, 2. marca ob 17.: »Zemlja snohilja« Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Sreda, 3. marca ob 17.: »Thais«. Izven. Cene od 17 lir navzdol.

Volnene rne rokavice je v soboto pri mestnem zelenjadarskem tečaju pozabil nek obiskovalec tečaja v veliki magistratni dvorani, sedaj jih pa dobi v mestni posvetovalnici poleg velike dvorane.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»Ne vsi,« ga je urno prekinila. — »Ti, ki more, so navadni žabarji. Žabarji-glavarji so pa že ljudje drugega kova. Jaz sem glavar in tudi Lew je eden izmed njih.«

»Kaj za vraga pa blebečeš,« je dejal Lew na pol v strahu, na pol v jezi.

»Kar vse naj ve. Prej ali pozneje mora itak vse izvedeti,« je rekla Lola neusmiljeno. — »On je mnogo prepran mladenič, da bi kar za vse čase verjel v japonsko družbo. Čemu naj ne bi vedel, da je žabar?«

Ray se je skoraj opotekel. »Kaj, žabar,« je ponovil mehanično.

Lola je stopila za njegov stol. »Ne morem razumeti, zakaj bi naj bilo huje biti žabar kakor pa volnutje, države ter prodajati tajnosti svoje domovine?« je rekla. »Zbran si bil izmed tisočih, ki si bil bolj izobražen kot vsi ostali. Ti si moral biti zaradi tega še počaščen, ne pa ogorčen.«

Potem mu je podala svoje nežne ročice, ki so znale njegovo dušo gnesti ko testo. Poljubil jih je.

»Nekaj slabega pa vendar ne bodo zahtevali od mene?« je vprašal obotavljivo. »Jaz sem tudi odločen proti temu, da bi ljudje pobijali s pendreki. Vendar pa morda imaš prav: saj se vendar ne sme vse zameriti žabarju,« je vprašala.

32

»Včeraj so jo pritrdili,« je odgovoril Ray.

»Monter mi je pripovedoval, da je nekdo med telefoniranjem, ko se je bliskalo, dobil živčni napad. In zdaj delajo poizkuse z aparati, ki bi ublažili strelino delovanje.«

»Zaradi tega je telefon težji, pa tudi grši, toda...«

Lola je počasi položila slušalko in se nagnila čez aparat.

»To je diktatura,« je rekla. »Ves čas najinega razgovora je temu nekdo na skrivaj prisluškoval.«

Lola je odšla k peči, poiskala grebljico ter z njo razbila omenjeno majhno črno omario.

Inspektor Elk, ki je s slušalkami na ušesih in s svinčnikom v roki sedel v svojem majhnem uradu na obrežju Temze, je odložil svinčnik. Počutil se je očividno zelo olajšanega. Potem je po telefonu poklical policijsko centralo.

»Zdaj pa lahko odklopite diktator pri številki 93718,« je rekel.

Zbral je skupaj svoje stenografske beležke, šel k svojemu pultu in jih odložil zraven svoje mape. Stopil je k oknu ter se ozrl na kot zlato lesketačo se reko. Sreča in zadovoljstvo sta se iskrla v njegovih očeh.

V isti noči se je ujeti Mills potem ko so mu dovolili, da se lahko brez kazni odpelje v Kanado, odločil, da bo vse priznal, vse do zadnje podrobnosti. Mills je mnogo vedel, mnogo več, kakor je doslej izpovedal.

»Jaz jim lahko pokažem eno sled, ki jim bo izročila številko 7,« je bilo zapisano na njegovem lističu.

»Številka 7?« Elk je globoko vzdihnil. Številka 7 je bila točka okoli katere se je v tem času sukala vsa zadeva. Elk si je mel roke, ker se je zdaj že doždevalo, da bo tajnost žabarja številka 1 počasi le rešena. Morda bo potem sled tudi vodila k pogodbi, ki je na tako zagoneten način izginila.

Pri tej misli na ukradeni dokument je Elk še globlje vzdihnil. Dva ministra, velika državna celota in nešteti tajniki in podtajniki, so velik del dnevnega časa porabili za pisanje pisma, ki so jih vse naslavljali na policijsko ravnanje. Vsa pisma so imela glavno vsebino navodila, kako iskati izginuli dokument.

Saj zahtevajo pravcate čudeže! je tožil Elk. »In kar se mene tiče, ne verjamem, da se dandanes še dogajajo.« Odšel je k stojalu za obleke, da bi vzel iz suknje tobačnico. Z roko je segel v žep, pri tem pa dregnil v debel papirni zavoj.

Potegnil ga je iz žepa in ga vrgel na polico, da se je ta odvil. Prvi pogled mu je padel na začetne besede prvega lista:

»V imenu Kraljevega Veličanstva...«

Elk je skoraj zakričal, toda glas mu je obšel v grlu. Potegnil je s pulta papirje in začel obračati s tresočimi se prsti list za listom. Brez dvoma je bila ukradena pogodba.

Elk je držal dragoceno listino v rokah in premišljeval o dogodkih preteklih noči. Kdaj je odložil suknjo? Kdaj je zadnjič potegnil roko iz žepa? Plašč je dal v Heronovo klubsko garderobo in se ni mogel domisliti, da je pozneje še kdaj segel v žep, v kateri je zdaj našel pogodbo. Eno pa je bilo le res: da se je to zgodilo v klubu! Morda je bil kdo izmed natakarev žabar številka 1?

Elk se je usedel, da bi vse natančno premislil.

»Ti ljubi Bog!« je dejal. Pozvonil je in Balder je vstopil.

»Balder, ali se še lahko spomnite, da sem šel skozi vašo sobo. Ali sem takrat nosil plašč čez roko ali ne?«

»Nisem gledal na vas,« je rekel Balder zadovoljno.

Elk je imel vedno vtis, da je Balder šla zadovoljen, kadar je lahko rekel, da ni ničesar videl, nič slišal in da mu ni mogel z ničemer pomagati.

»Zelo čudno,« je rekel Elk.

»Ali ni morda kaj v redu, gospod inspektor?«

»Ne, ne. Ali ste si zapomnili, kaj se naj zgodi z Millson? Z nikomer ne sme govoriti! Ko bo prišel, ga odvedite v čakalnico, kjer naj ostane popolnoma sam. Ni dovoljeno govoriti z njim. Če pa začne sam govoriti, mu ne odgovarjajte!«

Koliko danes stanejo ladje

Tudi ladje, pa naj bodo stare ali nove, so se zadnja leta zelo podražile

Po podatkih, ki so jih dobili na pristojnih mestih v Rimu, so cene ladij zadnje čase zelo poskočile, pa naj bodo to že starejše ladje, ali pa nove. Dvignile so se predvsem zaradi dosti večjih stroškov pri graditvi. V dokaz temu navajajo nekaj primerov.

5393 tonski angleški parnik »Start Point«, ki je bil zgrajen leta 1919, so leta 1934 prodali za 16.500 funtov šterlingov, zdaj pa je nekdo plačal zanj 62.500 funtov šterlingov. 420 tonski parnik »Westdale«, zgrajen leta 1911, so zdaj prodali za 10.500 funtov. Estonski ladij »Egon« (608 ton, zgrajena leta 1902) in »Irene« (573 ton, zgrajena 1896) so prodali Dancem, in sicer prvo za 400.000, drugo

pa za 182.000 kron.

Glede novih ladij piše »Times«, da je pred sedanjo vojno 10.000 tonski parnik stal 100.000 funtov šterlingov. Njegova cena je do konca leta 1940 poskočila za 50 odstotkov, konec leta 1941 pa je takšna ladja stala že 185.000 funtov. Danes pa, pravijo, se njena cena vrti okrog 220.000 funtov. 10.000 tonska motorna ladja, ki je pred vojno veljala 120 tisoč funtov, stane danes 230 do 240 tisoč funtov. Na Danskem je pred sedanjo vojno stala 10.000 tonska tovorna ladja 69.000 kron. Potemtakem so danes na Danskem ladje približno trikrat dražje, kakor pa so bile pred sedanjo vojno. V Angliji pa so se ladje podražile najmanj za sto odstotkov.

Zakaj je izpodletela zavezniška ofenziva na Birmanijo

Na eni strani Angleži niso računali z ozemeljskimi in podnebnimi težavami, na drugi pa so odpovedali Kitajci

Odkar sta general Alexander in njegov ameriški tovariš Stillwell morala z ostanki svojih armad bežati čez birmanskoindijsko mejo, se na vojaških in političnih zavezniških mestih bavijo z mislijo, kako bi ponovno osvojili izgubljeno Birmanijo. Kako so v Angliji sprejeli novico o izgubi nekdanje angleške indijske pokrajine Birmanije, kaže izjava, ki jo je dal maršal Wavel, ki je dejal, da je zopetna osvoboditev Birmanije predpogoj za varnost Prednje Indije. To njegovo izjavo je potrdil tudi maršal Cankajsek. Anglija bi z novim pohodom na Birmanijo tudi odvrnila svetovno pozornost — piše neki Habibur Rahman v budimpeštanskem »Pester Lloyd« — od nemirne in nezadovoljne Indije, obenem pa bi skušala spet odpreti slavno birmansko cesto, po kateri bi lahko pošiljala maršalu Cankajsku vojaško pomoč.

Ozemeljske in podnebne težave

Zastopniki zavezniških vojaških oblasti vse, kakor niso računali z ogromnimi ozemeljskimi in podnebnimi težavami na širnem področju severozahodne Birmanije, področju, ki »ne pripada nikomur«. Vzdolž vse meje med Birmanijo in Indijo, se vleče visok, na nešteti krajih z džunglo poraščen gorski hrbet, ki se ponekod dviguje tudi do 3000 metrov visoko nad morsk gladino. Od juga proti severu si slede Arakanske, Kinške, Lušanske, Manipurske in Nagaške gore. Dalje proti severu dosega gorski vrhunec še večje višine, dokler slednjic ne preidejo v množično Himalajo. Vse te gore so zelo težko prehodne in tudi ni nikjer kakšnih boljših prelazov, kolikor pa jih je, so zelo oddaljene druga od druge. Na splošno se lahko reče, da kakšnega dobrega prelaza preko tega približno 500 km dolgega gorskega hrba ni.

Kljub vsem tem težavam, ki jih nudi tod oblikovitost tal sama, se je angleško vrhovno poveljstvo v Indiji odločilo za velikopotezno ofenzivo na japonske postojanke vzdolž birmanske meje. Napad na Birmanijo je bil za Angleže posebnega pomena, prvič zato, ker so upali, da bodo s ponovno osvojitvijo te dežele lahko vzpostavili spet boljše stike s čunkinško Kitajsko, drugič pa zato, ker so učinkoviti japonski letalski napadi na britanske v vojskem oziru važne cilje v Indiji postali že neznosni.

Neuspešna posvetovanja v Delhiju

Že lanskega oktobra so se v Delhiju začela med britanskima generaloma Wavelom in Auckinleckom ter ameriškim generalom Stilwellom, poveljnikom kitajskih čet v Indiji, posvetovanja, pri katerih so pretresali možnosti za takojšen vojaški nastop na severovzhodnem koncu Indije. Naglo se je pokazalo, da so omejenjeni generali glede te stvari precej različnega mnenja. Medtem ko je general Stilwell zahteval, naj se istočasno začne ofenziva od bengalske strani in iz kitajske pokrajine Junan, so se slišali s kitajske strani glede tega nekateri pomisleki. Kitajcem ni bilo nič kaj preveč pogodu, da bodo še na tem odseku zaposlili svoje vojaške sile. In ti pomisleki so temeljili predvsem na ogromnih prometnih težavah na kitajsko birmanskem obmejnem ozemlju, pa tudi na drugih okoliščinah, ki do tedaj še niso bile znane.

Čunking je pri poskusu, da bi pokrajino Junan naredili za izhodišče ofenzive in za arzenal, iz katerega bi na bojišče pošiljali potrebne stvari, na odkrit odpor tamkajšnjih pokrajinskih in krajevnih oblasti. Te so odločno nastopile proti Cankajskemu poskusu, da bi pokrajino še bolj ko dosegel potegnil v vojno. To je pač značilno znamenje, kakšno je notranje razpoloženje v čunkinški Kitajski.

Pokrajina Junan zavzema svojevrsten položaj v kitajski državni skupnosti. To je v gospodarskem oziru ena najdonosnejših dežel in se je že od nekdaj vneto potegovala za čim večjo samostojnost. Prebivalstvo je močno pomešano s plemeni, ki niso nikdar čutili kakšnih posebnih nagnjenj do Kitajske. Od kod so ta plemena prišla v te kraje, še ni povsem znano. Kazala pa niso do čunkinske politike nikdar nobenega razumevanja in niti ne zanimanja. Sedanjji junanski guverner je znan po tem, da se je stalno upiral zahtevam čunkinske vlade. Kljub vztrajnim trditvam doslej še ni moglo ugotoviti, ali ga je Cankajsek res odstavil zaradi njegovega sabotiranja, ali ne.

Spričo tega je kaj razumljivo, da so s kitajske strani izrazili svoje pomisleke o tem, da bi se zavezniška ofenziva na Birmanijo začela tudi s kitajske strani. Je pač težko sprožiti kakšno ofenzivo s takšne pokrajine, kjer upravni aparat in prebivalstvo ni pripravljeno podpirati takšen nastop. Kdor mora pri svojem namenu, začeti proti sovražniku ofenzivo, povsem ukrotiti najprej svojo lastno pokrajino, je to ofenzivo že izgubil, preden jo je začel.

Zaradi tega, ker ni bilo mogoče računati pri ofenzivi tudi na kitajsko udeležbo, je ves načrt za napad na Birmanijo v temelju propadel.

V štirih dneh konec ofenzive

Kljub Cankajskovi odpovedi pa je »indijska vzhodna armada« na povelje generala Irwina začela z napadom na japonske postojanke v Arakanskih gorah. V prvih vrstah so se borili, kakor vedno, Indijci, in japonske čete so se skušale izogniti spopadam z njimi. To obzirnost pa so Angleži očividno napačno razumeli. Na čelu indijskih čet so takoj napadli pristaniško mesto Akyab, japonski branilci pa so jih takoj odbili. Po štiridnevni bojih so Japonci ustavili »na široko zasnovano« Wavellovo ofenzivo in vrgli Angleže daleč nazaj čez mejo, pri čemer je bil velik del lancashirskega polka uničen. Tako se je kaj malo slavno končala ponovna osvojitve Birmanije, ki jo je britanska propaganda napovedovala s tolikšnim hrupom.

Taktika džungle

»Times« je moral v enem zadnjih vojnih poročil z arakanskega bojišča priznati, da so se angleški poskusi, da bi pregnali Japonce z njihovih postojank, ponesrečili kljub nadčloveškim naporom in kljub temu da so zavezniški žrtvovali mnogo vojnega blaga. Angleži — tako končuje »Times« svoje poročilo — niso dorasli japonski taktiki v džungli, in zato položaja ni bilo mogoče spremeniti.

Že drugi temeljit nauk

Anglija je tako zdaj že drugič dobila na tem odseku daljnega vzhodnega bojišča temeljit nauk. Zdi se, da je bil učinek tega neuspeha tolikšen, da je general Wavel angleškim častnikom izjavil, da v bodoče ni treba pričakovati na bojišču ob indijsko birmanski meji nobenih večjih dogodkov.

Izjave angleškega delovnega ministra o prisilnem premeščanju delavstva

Lizbona, 25. febr. s. Britanski delovni minister Bevin je imel govor, v katerem se je bavil prvenstveno s težkocima, ki se pojavljajo pri nabiranju in uporabi civilne delovne sile v tovarnah za vojno izdelavo. Ko je govoril o ob-

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

261.

Začela sta, kovati načrte, kako bi deklico rešila iz ječe in iz Popejnih krempljev, zakaj Petronij je bil prepričan, da je niso zaprli, ker je kristjanka, temveč ker se hoče cesarica maščevati nad Vinicijem. Sklenila sta z zlatom podkupiti straže v ječi in ligijo spraviti še ta večer iz nje. Ogrnila sta si temno plašče, vzela meče in nekaj sužnjev ter odprla vrata proti ječi. Spotoma so srečali pijanega gladiatorja, ki se je zaletel v Petronija ter zahteval, naj tudi on vpije »Kristjane levomi!« Petronij, ki je bil zaradi današnjih dogodkov razdražen, se ga je nekaj časa otepal in ga miril, nazadnje mu je pa brez besed potisnil svoj kratki meč do ročaja v prsi. Potem je govoril z Vinicijem dalje mirno, kakor da se ni zgodilo nič.

262.

Mamertinska ječa je bila na koncu Foruma pod Kapitolum. Ko so zavili tja, je Petronij na lepem obstal in pokazal z roko:

»Pretorijanci! Prepozno...!« Pred ječo, ki je bila v steni Kapitolskega griča, je stala dvojna vrsta vojakov z lesketajočimi se čeladami in sulicami. Vinicij je v obupu prebledel kakor marmor. Toda Petronij je poznal poveljnika straže in ta mu je povedal, da svojci in znanci jetnike lahko obiščejo. Dogovorila sta se, da pojde Vinicij v ječo do Ligije, Petronij pa na dvor do Akte, da bo skušal po njej kaj doseči pri cesarju.

veznem premeščanju delavstva iz nekaterih pokrajin v druge, kjer so bile zgrajene nove tovarne za letala in orožje, je izjavil, da se je bilo nemogoče izogniti tako obsežnim premestitvam, katere je treba prmerjati z razmeščanjem čet na daljavo po več tisoč kilometrov in katere je treba prevažati z enega na drugo bojišče. — Premesčanje delavstva je življenjsko vprašanje, ki je v sedanjem trenutku nujno potrebno in ga bodo izvajali, če bo le možno, edinele v neizogibno nujnih primerih. Kolikor pa se tiče ženske delovne sile, ima vlada namero zaposliti vse razpoložljive ženske in prisiliti delodajalce, da jih bodo čim več zaposlili, četudi le za del delovnega tedna in zlasti tam, kjer te ženske bivajo. Številne skupine žensk so bile premeščene iz Škotske v srednjo Anglijo, toda to so bile v veliki večini prostovoljke. Bevin je nadaljeval, da dolgi prevoz sami na sebi niso tako težavni, pač pa se utegne to

slanje poslabšati spricho pomnoženih težav, s katerimi se bori angleška prometna mreža. Glede vprašanja služkinj je Bevin povedal, da je nastopil trenutek, ko se lahko uredi v celoti vprašanje hišne služinčadi in da se pripravljajo poseben zakonski predlog, ki bo uredil to vprašanje na podoben način, kakor je bilo urejeno vprašanje bolniških strežnic.

Egiptovska opozicija kritizira nov egiptovski proračun, s katerim se bodo stroški zvišali za 50% dohodki pa zmanjšali za 50%. Vlado pa obsojajo tudi zato, ker je služila anglosaškim koristim, s tem pa poglala deželo v inflacijo.

V Mehiki je bil hud potres, ki je v prestolnici porušil mnogo hiš. Najhujši sunki so trajali nad pet minut. Poročil o žrtvah še ni. Obstaja bojazen, da jih je mnogo.

TONJE GLAVAN: Zemlja je zadihala

IZVIRNI ROMAN

»Ne dam! Boštjana pobaraj, če ti bo dal, he, he...« Miha je brez besede odšel. Jazen je bil in rdeč. Pri podu je nalezl na Boštjana.

»Počakaj, Miha!« ga je poklical Boštjan, ko je zavlil že mimo njega proti hiši.

»Pusti me v miru!« se je zadril nad njim, ne da bi ga pogledal.

»Počakaj! Pametno besedo, Miha! Ne bo ti žal, rečem ti.«

»No?« je radovedno vprašal, a skrival svojo radovednost.

»Pridi bližje!« ga je povabil Boštjan.

»Pridi ti! Saj te nisem jaz vabil na besedo.«

Boštjan se je vdal in nameril korake k njemu.

»Poslušaj, Miha!« je začel in zbiral v mislih besede. »Grunt bo vsak čas na dražbi. To je gotovo. Bog ve, kdo ga bo kupil. Tudi jaz sem kupec.«

Miha se je posmehljivo zarežal in stisnil oči.

»Tudi? Mar imaš toliko denarja? Grunt nekaj velja.«

»Vem,« je Boštjan prezl zbadljivo. »Hotel sem le reči, da bi bilo najpametnejše, če bi dražbo kako odstranili. Saj veš, kako je z dražbo. Stavijo ti ceno, ki je ni grunt vreden, ker računajo samo na dolg, za povrnitev dolga. Za vse drugo pa se ti lahko obrišeš pod nosom.«

»Dobro zna!« si je mislil Miha in v radovednosti napeto pričakoval nadaljnjih besed.

»Miha, prodaj grunt meni,« je udaril z besedo na dan. »Poplačam ti dolgeve, dam ti še nekaj čez, in pri hiši boš ostal, dokler boš hotel. Z delom pa se ti ne bo treba pretegniti.«

»Ha, ha,« se je zasmel. »Govoriš, kakor da bi bil grunt že tvoj, a iz te moke ne bo kruha, vsaj toliko časa, dokler sem jaz živ. Primaruha, da ne! Nak, tega pa že ne!«

Boštjan še ni izgubil upanja.

»Pomisl, Miha, da bo tako najbolje, ne samo zame, zate, ampak tudi za očeta. Skrbeli bomo zanj, saj je vendar naš oče...«

»Ha, oče! Kakor vem, ti včasih ni bil tako pri sreč.«

»Zmerom sem ga imel rad.«

»Ne verjamem. Lažeš!«

»Ne lažem. Sicer pa, kako mi moreš videti v srce?«

»Poglej ga no, tiča, kako učeno govori! Tega si se gotovo v Ameriki navadil, he, he...« se je norčeval, da je Boštjana zabolela vsaka beseda.

»Ne delaj se norca, Miha! To ni lepo!« ga je resno prosil.

»Kdo pa pravi, da se delam norca.«

»Saj vidim...«

Miha je že mislil iti. Boštjan ga je udaril po rami.

»Počakaj! Domenila se še bova.«

»Kar sem rekel, drži,« je pribil Miha, se mu izvil in s posmehom na ustih zavlil proti hiši.

»Premisli! Še je čas do dražbe. Pazi, da se ne boš kesal,« je govoril Boštjan za njim.

V Boštjanu se je podirilo, kar je bil zadnje dni nazidal. In vse se mu je že lepo stekalo v njegov prid. V resnici ni računl na Mihovo trmoglavoost in napačen ponos. Da, sam bi bil ravno tak. Tudi on bi ne prodal grunta lastnemu bratu. Rajši bi videl, da ga kupi na dražbi čisto tuj človek kakor pa brat pred dražbo. Zmerom bi imel predsojke, češ, brat mi je pomagaj iz zagate...

Takih misli je Miha tudi v resnici bil. Toda ko je končno le premišljal o Boštjanovem predlogu, se je nekoliko otajal. Vseeno bi bilo dobro, če bi mu prodal. Denar bi imel, kot, delati bi mu ne bilo treba, sem pa tja bi dobil kaj pijače in sploh bi ne bilo tako kole življenje napačno... Živel bi brez skrbi, za nič bi se mu ne bilo treba brigati... Sklenil je, da prodal. Že je mislil svoj sklep povedati bratu, a se je v hipu premislil. Ne, ne bo prodal.

Kaj mu mar sramota! Koliko gruntov je že prišlo na dražbo in koliko jih še bo! Mar je to kaj takega, tako sramotnega, da bi se moral zaradi tega pred ljudmi skrivati in zatisniti oči ali povešati pogled? Ne, prodal ne bo, pa amen. Milosti noče, denarja tudi ne. Boštjan naj se obriše pod nosom!

Naslednje jutro sta se srečala.

»No, Miha, kako?«

»Ne prodam,« je odločno povedal.

»Zal ti bo, Miha.«

Zamahnil je z roko in se namrdnil.

Boštjan je segel v listnico in izvlekel nove bankovce.

»Poslušaj, polovico ti plačam takoj, drugo polovico bom dal pa za dolgeve. Če ne, pa kakor boš hotel,« je govoril Boštjan, kakor bi se Miha že udajal.

Miha je poželjivo gledal denar. Boštjan je to videl in je nalašč počasneje spravljaj denar, prepogibaje ga na vol in spet na polovico.

»No?« ga je pogledal Boštjan izpod čela.

»Pa narediva!« Je ponudil roko.

Boštjan mu je plosnil. Tako sta napravila dvakrat, trikrat.

»Zvečer napravimo pred pričami, jutri pa na sodniji,« je govoril vmes Boštjan.

»Dobro,« je kimal Miha. »Daj mi nekaj na račun.«

Izvelel je listnico in mu dal bankovce.

»Tu imaš! Tega ne bom štel. Zvečer boji doma in pripelji svojo pričo!«

Prikimal je in šel.

Zvečer je čakal Boštjan in njegova priča Miho v hiši. Ura se je vlekla že proti deseti. Spanček je postajal že nestopen.

»Saj ga ne bo,« je prepričeval. »Navlekel te je. Sedaj gotovo pije.«

»Če je obljubil, bo tudi prišel,« mu je ugovarjal Boštjan.

»Verjemi pijane!« je rekel Spanček in vstal. »Jaz grem. Bomo pa jutri napravili. Utrujen sem in spat pojdem. Jutri bomo želi!«